

Financiën PKN Haaksbergen-Buurse (Kerkrentmeesters)

Notitie in opdracht van implementatiewerkgroep WOO

Versie 2-dd230325

1. Het vraagstuk

De huidige meerjarenbegroting 2022-2030 laat zien dat het operationele resultaat gemiddeld -/- €50.000,- betreft dat ten laste wordt gebracht van de algemene reserve. Oorzaak: stijgende kosten en dalende inkomsten zowel levend geld alsook van beleggingen (dalend belegbaar vermogen). Bovendien fluctueren de opbrengsten van beleggingen sterk op korte termijn.

Bij gelijkblijvend beleid zal deze trend er toe leiden dat over 25 jaar de algemene reserve op is en er onvoldoende middelen zijn om de kerk in stand te houden.

Accepteert de Kerkenraad dit als gegeven? Of zoekt de Kerkenraad onder aanvoering van de kerkrentmeesters naar mogelijkheden om een dreigend "failliet" (door natuurlijk verloop) af te wenden of op zijn minst uit te stellen.?

2. Informatiebronnen

Uit een analyse van het geefgedrag van Kerkbalans blijkt dat ruim de helft van de opbrengsten van de gemeenteleden uit de leeftijdsgroep 70+ afkomstig is. Dat komt niet alleen doordat deze groep relatief groot is (vergrijzing), maar ook omdat de gemiddelde gift per lid per jaar in die groep hoger is. Er zijn geen aanwijzingen uit de analyse naar voor gekomen dat als de leden, die nu nog jonger zijn, meer gaan geven als ze de 70 bereiken. Met andere woorden; de trend van dalende inkomsten zal in de loop van de jaren alleen maar versnellen. Er komen nauwelijks nieuwe leden bij. Het sterfte cijfer is hoger dan de aanwas.

Een tweede bron van inkomsten zijn de opbrengsten uit kapitaal. Een deel van het liquide kapitaal is via vermogensbeheerders belegd in aandelen en obligaties. De opbrengsten (dividend en rente) / rendement wisselt sterk per jaar, afhankelijk van het beursklimaat. Het lange termijn rendement ligt rond de 3,5%. Ondanks het huidige slechte beursklimaat kan voor de lange termijn dit rendement aangehouden worden. Maar door interen op de reserves zal er dalende hoeveelheid kapitaal beschikbaar zijn om te beleggen waardoor de absolute opbrengsten een dalende trend zullen laten zien.

Een relatief kleine bron van inkomsten is de verhuur van onroerend goed, van het domhuisje, en Richtershof zaal- en kerkzaalverhuur, erfpacht grond voormalige pastorietaan.

3. Antwoord op de vraagstelling en tijdspad

Kerkenraad zal in haar beleidsplan een heldere en haalbare doelstelling moeten formuleren die verder reikt dan de komende 5 jaar. Het dalend aantal leden is onafwendbaar.

Om de dalende opbrengsten levend geld te compenseren kunnen acties opgezet worden om het gemiddelde geefgedrag te verhogen. Verwachting is dat dit maar beperkt zal lukken en voor korte tijd wegens ontbreken van aanwas van leden.

Kerkrentmeesters en andere geledingen moeten onderzoeken of er elders bronnen gevonden kunnen worden in de vorm van subsidies voor activiteiten en onderhoud gebouwen.

Naast een kerkgebouw heeft een levende gemeente ook een passend verenigingsgebouw nodig. Vervanging van Richtershof is wenselijk in verband met slechte akoestiek, slechte isolatie, en te verwachten grote reparaties aan dak. Bovendien is de keuken te klein en apparatuur voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. Advies van Kerkrentmeesters is om de financiële lasten van nieuwbouw niet hoger uit te laten vallen dan de opbrengsten van af te stoten onroerend goed, (pastoriegrond, Maranathakerk, Richtershof, tuin en gebouw Irene en domhuisjes?). Dit om te voorkomen dat er onvoldoende kapitaal over blijft om te beleggen. (voordeel van belegd geld is dat het relatief snel liquide ter beschikking kan komen. Dit in tegenstelling van onroerend goed). Kerkrentmeesters en diaconie hebben besloten om in gezamenlijk verband (rechtsvorm nog niet bekend) nieuwbouwplannen te ontwikkelen voor het kerkelijk erf, waarin ook opgenomen een nieuw verenigingsgebouw. (uiteraard moet de Grote Kerkenraad na de Gemeente gehoord te hebben hierover nog definitief een beslissing nemen). Een nieuw modern gebouw biedt ook meer mogelijkheden voor verhuur-opbrengsten. Hierbij kan ook gedacht worden aan samenwerking met de RK parochie. Ondanks dat zij zich in eerste instantie hebben teruggetrokken zijn er wellicht toch weer openingen te vinden voor gezamenlijk gebruik van een nieuw gebouw of verhuur voor activiteiten van RK parochie.

Op peil houden of verhogen van inkomsten heeft de eerste prioriteit, maar kent ook zijn grenzen. Daarom ontkomt de kerk er ook niet aan om kritisch te kijken naar operationele uitgaven en daar waar nog mogelijkheden zijn bezuinigen cq. Kosten beperken. Bij een blijvend dalend aantal leden komt er een moment dat ook op het aantal fte pastorale eenheden zal moeten worden bezuinigd. Nu 1,5 fte zal mogelijk over 7 á 8 jaar nog maar 1 fte overblijven. Dat is dan gelijk een bruggetje naar punt 4

4. **Afgeleide doelen en tijdpad**

De kerk kan nog zo zijn best doen, maar als de trend zich voortzet zal de Prot. Gemeente Haaksbergen Buurse te klein worden om zelfstandig te blijven bestaan. Delen van kosten en voorzieningen met een buurgemeente is dan de enige oplossing. Een dergelijk traject van intensieve samenwerking of wellicht fusie heeft een lange aanloop nodig. Maar te voorzien valt dat als over 7 á 8 jaar onze predikanten met pensioen gaan er al een situatie ontstaat dat we niet ontkomen aan verdergaande samenwerking met een buurgemeente, waarbij Usselo de eerste optie is, gezien de huidige samenwerking. Het is dan ook zaak om met gepaste discretie de samenwerking langzaam aan te gaan intensiveren.

5. **Kosten of besparingen materieel en immaterieel.**

Deze volgen uit de acties zoals beschreven bij 3 en 4. Om op gelijke voet met de huidige situatie te blijven, dat wil zeggen maximaal gemiddeld negatief resultaat van +/- €50.000,-- per jaar, er over 7 á 8 jaar ook voor €50.000 bespaard moet zijn en/of aan nieuwe opbrengsten moeten zijn gegeneerd.

6. **Draagvlak voor vraagstuk en oplossingen.**

Op dit moment zeker bij de kerkrentmeesters. Discussie binnen de kerkenraad en de daaruit voortvloeiende aanpassingen leiden hopelijk tot consensus.